BOSNA I HERCEGOVINA
URED ZA RAZMATRANJE ŽALBI
Filijala/Podružnica Mostar

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РАЗМАТРАЊЕ ЖАЛБИ
Филијала Мостар

Број: ЈН2-03-07-1-2056-7/21
Мостар, 07.09.2021. године

Канцеларија за разматрање жалби БиХ, филијала Мостар рјешавајући по жалби потенцијалног понуђача ТЕП ЛИГХТ д.о.о. Тузла од 21.07.2021. године, изјављеној на Тендерску документацију број: 01-5134/21 из јула 2021. године, у поступку јавне набавке – Вјетрене цијеви Ø400 mm (500 m) и вјетрене cijevi Ø600 mm (500 m), уговорног органа Рудници угља „Крека“ д.о.о. Тузла, на основу члана 93. став (7), члана 104. и 111. став (1) тачка ц) Закона о јавним набавкама ("Службени гласник БиХ" број 39/14), на сједници Вијећа II одржаној дана 07.09.2021. године, донијела је

РЈЕШЕЊЕ

1. **Одбија се** жалба понуђача ТЕП ЛИГХТ д.о.о. Тузла од 21.07.2021. године, **као неоснована**.
2. **Одбија се** захтјев жалиоца за поврат уплаћене накнаде за покретање жалбеног поступка.

Образложење

Уговорни орган Рудници угља „Крека“ д.о.о. Тузла (у даљњем тексту: уговорни орган) покренуо је конкурентским захтјевом поступак јавне набавке - Вјетрене цијеви Ø400 mm (500 m) и вјетрене cijevi Ø600 mm (500 m), за који је Обавјештење о набавци број: 663-7-1-122-3-229/21 објављено на порталу јавних набавки 12.07.2021. године.

На Тендерску документацију у предметном поступку јавне набавке, жалбу је изјавио потенцијални понуђач ТЕП ЛИГХТ д.о.о. Тузла, (у даљњем тексту: жалилац), коју је уговорни орган у складу са чланом 100. став (5) Закона о јавним набавкама прослиједио овом орган код којег је запримљена дана 29.07.2021. године.

Наведена жалба је комплетирана уплатом накнаде за покретање жалбеног поступка дана 06.08.2021. године.

Жалилац у жалби наводи:

„Пред уговорним органом Рудник угља „КРЕКА" д.о.о. Тузла (у даљем тексту: уговорни орган) у току је поступак набавке „Bjetrene cijevi Ø400 mm (500 m) и bjetrene cijevi Ø600 mm (500 m)"-конкурентски захтјев, па жалилац сходно одредбама члана 101. став 1. тачка б) Закона о јавним набавкама БиХ („Службени гласник БиХ", број 39/14, у даљем тексту: ЗЈН), благовремено и у законом предвиђеном року изјављује жалбу и истиче сљедеће:

Тендерска документација и услови постављени у истој су незаконити.

Жалилац је предметну ТД преузео и увидом у исту је утврдио неправилности које ограничавају активну конкуренцију и равноправност учесника, јер тендерска документација уговорног органа није сачињена сходно важећим законским прописима. Жалба је благовремена, допуштена и изјављена од стране овлаштеног лица, те жалилац има активну легитимацију за изјављивањем жалбе, примјеном одредби члана 92. став 2. и члана 222. Закона о општем управном поступку БиХ, а у вези са одредбама члана 97. ЗЈН.

Одредбама члана 3. ЗЈН предвиђено је да је уговорни орган дужан да поступа транспарентно, да се у поступку јавне набавке према кандидатима/понуђачима понаша једнако и недискриминирајуће, на начин да осигура правичну и активну конкуренцију, с циљем најефикаснијег кориштења јавних средстава у вези с предметом набавке и његовом сврхом. Општи принципи обавезно се примјењују и поштују и у поступку правне заштите.

Одредбама члана 54. став 1. ЗЈН предвиђено је да техничке спецификације морају свим кандидатима/понуђачима омогућити *једнак и недискриминирајући приступ* надметању.

Одредбама члана 7. Упутства за припрему модела тендерске документације (у даљем тексту: Упутство) предвиђено је (став 1.) Уговорни орган одређује услове финансијске и/или техничке и професионалне способности кандидата/понуђача у случају када је задовољење тих услова *нужна основа за оцјену способности кандидата/понуђача* за извршење одређеног уговора, (став 2.) Ако уговорни орган одређује услове финансијске и/или техничке и професионалне способности, тада мора од кандидата/понуђача тражити да задовоље ***минималне услове*** финансијске и/или техничке и професионалне способности, (став 3.) Обим информација и минимални услови финансијске и/или техничке и професионалне способности који се захтијевају за одређени уговор морају *бити у вези са предметом набавке и сразмјерни предмету набавке,* односно лоту.

Одредбама члана 3. став 1. Упутства за припрему тендерске документације и понуда је предвиђено да: *„Тендерска документација садржи све неоходне информације и појашњења који морају бити* ***дефинисани јасно,*** *на основу којих кандидати/понуђачи могу припремити своје захтјеве за учешће/понуде."*

Наведеним законским одредбама је јасно предвиђено које *минималне* услове техничке спецификације уговорни орган може тражити при постављању услова тендерске документације, а жалилац је мишљења да су постављени услови у предметној ТД супротни цитираним одредбама, јер поред тога што су нејасни, исти нису нужна основа за оцјену способности кандидата/понуђача, односно нису у вези са предметом набавке, па су као такви постављени максималистички и ограничавају

активну конкуренцију.

Предметна Тендерска документација садржи сљедеће недостатке:

Дана 14.07.2021. године жалилац је путем Портала јавни набавки поставио захтјев за појашњење тендерске документације:

„Поштовани молимо сљедеће објашњење:

Сматрамо да је захтјевани tah. притисак за вјетрене цијеви минимално 16000 Ра престрог. Код свих произвођача у понуди су цијеви за притисак до 15000 Ра. чему толики притисак? Да ли ћете прихватити издрзивост максималног радног притиска минимално 15 k Ра молимо објашњење по захтјеву температуре радне околине: радна температура од -30 ступњева је претјерана

Нити један вентилатор не може радити на -30 ступњева

Не видимо разлог за нижом температуром на радилишту од -10 ступњева.

Да ли ћете прихватити температуру околине -10 до + 80 степени

Молимо појашњење по питању-Остали захтјеви

-Стручно мишљење Ех комисије БиХ -У реду

-АТЕХ о ех опреми и појединачне цертификате о антистатичности ?

Сви Рудници који су у склопу Електропривреде, па и Рудник Бановићи (можете провјерити можемо и ми документовати).Документација коју понуђач доставља уз испоруку опреме:

Понуђач је уз испоруку обавезан доставити Типски цертификат за примјену у јамама угроженим експлозивним атмосферама и прашином издат од стране Ех-Комисије БиХ и појединачни трајни цетификат издат од стране Ех-Комисје БиХ са неограниченим роком трајања Стручно мишљење Ех- Комисјие БиХ са назнаком за серију која се испоручује

Молимо да ове наводе провјерите са Ех комисијом БиХ или другом релевантном институцијом које цертификате и документацију треба доставити уз испоруку

Молимо да дефинишете заштиту М1 или М2?"

Дана 16.07.2021. године уговорни орган је дао одговор:

„Поштовани,

Остајемо при својим захтјевима наведеним у ТД.

Вјетрене цијеви које су предмет набавке намијењене су за кориштење у јами са опасном угљеном прашином (јама је НЕМЕТАНСКА), а што према важећој законској регулативи и техничким прописима подразумијева да исте морају бити сигурне за кориштење, односно да њихова примјена не смије узроковати угрожавање живота и здравља радника који раде у јами.

Вјетрене цијеви треба да задовоље специфичне увјете рада који се разликују у свакој јами, те да буду у складу са напредним технолошким достигнућима.

Сви ризици по питању кориштења вјетрених цијеви морају бити сведени на минимум, а највећи ризик при њиховом кориштењу у јами са експлозивном угљеном прашином је накупљање ел.статског набоја који би (ако се то не превенира) могао изазвати упалу и експлозију угљене прашине. Прописи дефинишу обавезну котролу ел.статичког набоја и

вјетрених цијеви у јами. Вјетрене цијеви које не задовоље приликом контролних мјерења морају се одстранити из јаме. Стога и прије њиховог уласка у јаму морају имати Цертификат о антистатичности издат од овлаштене институције. Објашњење за температуру радне околине: Све јамске просторије које се не провјетравају проточно, морају се континуирано сепаратно провјетравати. У зимском периоду при периоду екстремно ниских температура, температура улазне зрачне струје на самом улазу у Ревиру "Мрамор" ишле су испод -20 оС. у одређеним периодима дана, а сепаратни вентилатори који су били постављени у улазној зрачној струји су радили, али вјетрене цијеви, односно њихово платно се оштетило-мјестимично попуцало и изгубиле су функцију херметичности (губитак ваздуха у воду). Обавезно уз Стручно мишљење Ех комисије БиХ при испоруци вјетрених цијеви доставити АТЕН и Цертификат о антистатичности, као и остале валидне пратеће документације која потврђује наводе у изјавама датим у понуди, а захтјевано ТД-ом.

Подручје примјене: Рударство-1 (М1 или М2) јама је неметанска!

Лијеп поздрав!"

Уговорни орган фразеолошки, паушално и непотпуно даје појашњење Тендерске документације због чега је иста сачињена супротно одредбама члана 3. став 1. Упутства за припрему тендерске документације и понуда, којим је предвиђено да: *„Тендерска документацијо садржи све неоходне информације и појашњења који* ***морају бити дефинисани јасно,*** *на основу којих кандидати/понуђачи могу припремити своје захтјеве за учешће/понуде."*

Уговорни орган се уопштено позива на „важећу законску регулативу и техничке прописе", „специфичне увјете рада", „смањење ризика", дакле изостају конкретни одговори на питања и конкретна појашњења које је захтијевао жалилац.

Уговорни орган је обавезан да у Тендерској документацији наведе прецизно у којој одобреној пројектној документацији (одобрени рударски пројекат) су предвиђене захтијеване карактеристике вентилационих цијеви, те којим прописом или важећим стандардима се предвиђају строги захтјеви постављени у Теднерској документацији, јер су исти лимитирајући и противни одредбама члана 3. ЗЈН.

Такође, уговорни орган је дужан да наведе на које врсте цијевних вентилатора намјеравају монтирати предментне цијеви, и њихове тех. карактеристике, чиме би доказали оправданост набавке вент.цијеви за 16000 Ра, и за темп. од -30 степени, а жалилац је мишљења да није реално у јамским условима, за сепаратно провјетравање припремних радилишта. Техничке карактеристике вентилатора на које би се монтирале цијеви нису садржане у Теднерској документацији, па није јасно на који начин понуђачи да понуде цијеви, ако не знају карактеристике уређаја на које ће се цијеви монтирати, како би се наведене ствари довеле у међусобну везу при достављања понуде.

Слиједом наведеног очигледно је да уговорни орган није сачинио тендерску документацију у складу са Упутством и ЗЈН, а све у вези са напријед наведеним одредбама законских и подзаконских прописа. На наведене околности жалилац предлаже увид у тендерску документацију у овом поступку.

Имајући у виду све напријед наведено, жалилац предлаже да уговорни орган/УРЖ ову жалбу усвоји у цјелости као основану, те да тендерску документацију прилагоди важећим прописима у Босни и Херцеговини, или да исту поништи у цјелости, а потражује и трошкове поступка који се односе таксу на жалбу."

Уговорни орган у изјашњењу на жалбу наводи:

„Понуђач "ТЕП-ЛИГХТ" д.о.о. Тузла је изјавио жалбу 21.07.2021. године запримљена путем факса у 16.13 сати на тендерску документацију у поступку јавне набавке роба - **Вјетрене цијеви Ø400 mm (500 m) и вјетрене цијеви Ø 600 mm (500 m).** У складу са чланом 100. З.1Н БиХ, копије комплетне документације Вам достављамо у прилогу:

- Одлука о покретању поступка набавке бр. 01-5134/21 од 06.07.2021. године;
- Комплетна тендерска документација;
  Обавјештење о набавци бр. 663-7-1-122-3-229/21 од 12.07.2021. године;
- Обавијест о измјени дијела тендерске документације број 04/1-371/21 од 14.07.2021. године;
- Жалба понуђача "ТЕП-ЛИГХТ " д.о.о. Тузла од 21.07.2021. на тендерску документацију.

Жалба је неоснована.

У јавно објављеном позиву за достављање понуда - у складу са Тендерском документацином конкурентског поступка набавке роба „Вјетрене цијеви Ø400 mm (500m) и вјетрене цијеви Ø600 mm (500m) бр.01-5134/21 (116/21) Рудника угља „Кгека", д.о.о. уговорни орган је поступио транспарентно и једнако према свим потенцијалним понуђачима, како би осигурали сигурну и правичну конкуренцију у циљу најефикаснијег начина кориштења јавних средстава у вези са предметом набавке и његовом сврхом.

Техничка спецификација у ТД за Вјетрене цијеви Ø400 mm и вјетрене цијеви Ø600 mm дата је на основу планираних потреба у ГП-2021 Рудника угља „Крека", д.о.о. Тузла.

Постављени су минимални технички захтјеви гледе конструкцијских карактеристика вентилационих цијеви за монтажу на постојећим и евентуално новонабављеним сепаратним вентилаторима, а који ће омогућити ефикасну, дуготрајну, лаку и нада све сигурну примјену *(свођењем ризика стварања потенцијално експлозивних атмосфера - подизањем наталожене експлозивне угљене прашине, као и ризика упале угљене прашине -нагомилаим електростатским набјем , односно електросталским пражњењем на минимум, тј. по могућности његово потпуно елиминисање')* у потенцијално експлозивној атмосфери

Стандардизација у Ех-заштити на просторима бивше СФРЈ трајала је деценијама

и значајно унаприједила сигурност у индустрији и рударству. Тада су углавном нормиране конструкције и испитивања електричних уређаја. Скоро сви ЈУС стандарди, а поготово сигурносни, имали су обавезну примјену. Формално, тај је систем у БиХ још на снази, али се практично примјењује модел ЕУ, регулиран директивом 2014/34/EU (ATEX 95) (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014L0034&from=EN) и са још неколико компатибилних.

Током 2011. започела израда и објављивање првих техничких прописа по Закону о рударству Ф БиХ (Сл.новине Ф БиХ 26/10).

Они се доносе сукцесивно, а морају бити усуглашени са државном и европском регулативом, с **директивама „новог приступа" ЕУ (АТЕХ-ом),** директивама заштите здравља и сигурности, као и са ратификираним међународним конвенцијама, чије су одредбе, иначе, уграђене у одговарајуће европске директиве.

Да би се то досљедно провело у рударству ФБиХ, неопходно је доношење већине прописа, наведених у Закону о рударству, Закону о заштити на раду ФБиХ и његових подзаконских аката, те прописа из других закона (ППЗ, заштита и спашавање, мјеритељство итд). Груба процјена показује да је број тих прописа преко 100.

За област заштите у рударству најважније конвенције су:

- Конвенција о сигурности и здрављу у рудницима бр. 176 из 1995. и
- Препорука о сигурности и здрављу у рудницима бр. 183 из 1995.
- Међународне организације рада.
- Конвенција о спречавању већих индустријских незгода бр. 174 из 1963. и
- Препорука о спречавању већих индустријских незгода, бр. 181 из 1993. Међународне организације рада.

Конвенције је ратификирало Предсједништво БиХ одлуком број 01-011-2157-29/09

ЕУРОПСКЕ ДИРЕКТИВЕ:

Директива 2014/34/EU (ATEX 95) Европског парламента и Вијећа од 26. вељаче 2014. о усклађивању законодавстава држава чланица у односу на опрему и заштитне суставе намијењене за упорабу у потенцијално експлозивним атмосферама, https://eur-lex.europa.eu/legal- content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014L0034&from=EN

Директива 1999/92/EZ Европског парламента и Вијећа од 16. просинца 1999 о минималним захтјевима за побољшање сигурности и заштите здравља радника потенцијално изложених ризику од експлозивних атмосфера (ATEX 137).https://www.bureauveritas.hr/nase-usluge/certifikacija-proizvoda/atex-direktiva-201434eu

Жалба понуђача и наводи у жалби (да су технички услови ТД : „максималистички и ограничавају активну конкуренцију") **заиста су неосновани и неистинити** из разлога што су постављени МИНИМАЛНИ ТЕХНИЧКИ ЗАХТЈЕВИ ТД у потпуности у вези са

предметом набавке, јасни и недвосмислени.

Жалилац је постављао питања на Порталу јавних набавки и на иста му је уговорни орган одговорио (измијењен је дио који је био не јасан), али како Жалилац није био задовољан, путем жалбе инсистира на измјени ТД.

У Жалби је наведено питање (сет питања) постављено 14.07.2021, као и одговор уговорног органа од16.07.2021.г. на наведени сет питања.

Међутим, **Жалилац тврди да је уговорни орган „фразеолошки", паушално и непотпуно дао појашњења ТД, наводећи да се уговорни орган позива на важећу законску регулативу и техничке прописе, специфичне увјете рада, смањење ризика и по њему су изостали конкретни одговори на питања жалиоца.** *У уводу овог акта образложили смо комплексност техничких прописа који се односе на Закон о рударству, Закон о заштити на раду и Директиве и стандарде везене за сигурности и заштите здравља радника потенцијално изложених ризику од експлозивних атмосфера. Тешко да се то све може образложити и навести детаљно у одговорима на Порталу јавних набавки због комплексности и свеобухватности.а требало би да жалилац исте познаје обзиром да нуди робу која се користи у потенцијално експлозивним атмосферама .*

Даље, **Жалилац наводи да је уговорни орган обавезан да у ТД наведе прецизно у којој одобреној пројектној документцији (одобреном рударском пројекту) су предвиђене захтијеване карактеристике вентилационих цијеви, те којим прописом или важећим стандардима су предвиђени строги захтјеви постављени у ТД јер су исти лимитирајући и противни одредбама члана 3 ЗЈН.**

У одобреним рударским пројектима односно у ДРП провјетравања јаме Главни слој рудника „ Мрамор " у Мрамору, дефинисане су карактеристике сепаратних вентилатора и вентилационих цијеви по питању дужине сепаратног провјетравања, пречника вентилационих цијеви, мјера заштите (уземљење и антистатичност), али остале карактеристике везане су за сигурну употребу у потенцијално експлозивној атмосфери дефинисане су Правилницима из области рударства: Правилник о техничким мјерама и заштити на раду при рударским подземним радовима ("Службени лист СФРЈ". бр. 11/67, 35/67, 60/70, 9/71, 3/73 и 5/73). Правилником о техничким нормативима за подземну експлоатацију угља (СЛ. СФРЈ 4/89 и 54/90) Правилником о техничким нормативима за заштиту од статичког електрицитета ("Службени лист СФРЈ", бр. 62/73);, Техничким упутствима и упутствима произвођача, али и директивом АТЕХ 95 Опрема и заштитни системи у потенцијално експлозивним атмосферама, али и обавезапо АТЕХ 137 Директива 1999/92/ЕЗ о минималним захтјевима за побољшање сигурности и заштите здравља радника потенцијално изложених ризику од експлозивних атмосфера и потребом ефикасност и поузданости при кориштењу у различитим јамским условима у складу са сувременим техничким достигнућима.

АТЕХ 137-ДИРЕКТИВА 1999/92/ЕЗ ЕУРОПСКОГ ПАРЛАМЕНТА И ВИЈЕЋА
од 16. просинца 1999.
о минималним захтјевима за побољшање сигурности и заштите здравља радника потенцијално изложених ризику од експлозивних атмосфера (15. појединачна директива у смислу чланка 16. ставка

1. Директиве 89/391/ЕЕЗ)

Чланак 2.

Дефиниција

За потребе ове Директиве „експлозивна атмосфера" значи смјеса зрака и запаљивих твари у атмосферским увјетима, у облику плинова, пара, аеросола или прашина, у којој се након што је дошло до запаљења, изгарање шири на цијелу незапаљену смјесу.

ОДЈЕЉАК II.
ОБВЕЗЕ ПОСЛОДАВЦА

Чланак 3.

Спречавање и заштита од експлозија

Ради спречавања у смислу чланка 6. ставка 2. Директиве 89/391/ЕЕЗ и осигурања заштите од експлозија **послодавац треба подузети техничке и/или организацијске мјере које одговарају природи операције, и то према приоритету и у складу са сљедећим основним начелима:**

—спречавање појаве експлозивне атмосфере или тамо гдје то природа активности не допушта,

— избјегавање запаљења експлозивне атмосфере, и

—ублажавање штетних учинака експлозије ради осигурања заштите здравља и сигурности радника.

Те се мјере према потреби комбинирају и/или допуњавају мјерама против ширења експлозија и преиспитују редовито, а у сваком случају кад год дође до значајних промјена.

ПРИЛОГ II.

А. МИНИМАЛНИ ЗАХТЈЕВИ ЗА ПОБОЉШАЊЕ СИГУРНОСТИ И ЗАШТИТЕ ЗДРАВЉА РАДНИКА ПОТЕНЦИЈАЛНО ИЗЛОЖЕНИХ РИЗИКУ ОД ЕКСПЛОЗИВНИХ АТМОСФЕРА

2. Мјере заштите од експлозије

2.3. **Превенција опасности од паљења у складу с чланком 3.** мора такођер узети у обзир **електростатско пражњење,** тамо гдје радници или **радно окружење дјелују као носитељ или произвођач набоја.** Радницима мора бити доступна одговарајућа заштитна одјећа направљена од материјала који не изазива електростатско пражњење које може запалити експлозивне атмосфере.

2.5. Треба подузети све потребне мјере да мјесто рада, опрема за рад и било које придружене спојне направе које су доступне радницима буду пројектиране, конструиране, монтиране и уграђене, те да се одржавају и да се њима рукује тако да се смањи опасност од експлозије, а ако до експлозије дође, да се може надзирати или смањити њезино ширење на том радном мјесту и/или опреми за рад. За та мјеста рада треба подузети одговарајуће мјере да се смање ризици од физичких учинака експлозије за раднике.

Жалилац наводи да је уговорни орган обавезан да наведе типове цијевних

вентилатора на које намјерава мотирати вјетрене цијеви и њихове техничке карактеристике, чиме би се оправдала набавка вентилационих цијеви за 16000Ра и температуре -30°С, те коментира да то није реално за јамске услове за сепаратно провјетравање припремних радилишта *(кроз питање од 14.07.2021. Жалилац је понудио вентилационе цијеви карактеристика: максималног радног притиска мин. 15 000 Ра и радне температуре од -10 до +80°С)*

Уговорни орган, наглашава: сепаратни вентилатори нису предмет поступка набавке, а све минималне техничке захтјеве по питању димензија, врсте и карактеристика материјала од којег су израђене вентилационе цијеви (техничког платна) и конструкције вјелрених цијеви, уговорни орган дао је у ТД-и.

По питању максималног притиска од минимално 16 000 Ра: Радни притисак који остварују сепаратни јамски вентилатори је и до 10 пута мањи од траженог радног притиска, али он представља фактор сигурности од 10:1, што се често занемарује, а у случају наглог пригушења (обрушавање материјала и стезање цријева приликом обављања неке друге радне опреације у јами) вентилациона цијев треба да издржи тражени притисак (компресију) од минималн 16 000 Ра, како не би дошло до њеног пуцањаили распајања (наглог особађања ваздуха под притиском што би несумњиво подигло наталожену угљену прашину у експлозивно опасне концентрације, те би још недостајао извор паљења да дође до катастрофе) прије него се угаси сеп.вент. или ослободи вентилациона цијев.

Везано за радну температуру : Уговорни орган је образложио наведено у одговору од 16.07.2021 на порталу јавних набавки, али је очито да није било довољно . ***Жалилац наводи (за температуре -30°С)да то није реално за јамске услове за сепаратно провјетравање припремних радилишта*** *Не пројетравају се у јами само припремска радилишта, него све просторије/објекти и дијелови јамских просторија који су од главне вјетрене струје удаљени више од 10м. Образложили смо да у зимском периоду имамо ситуације када се ваньска температура спуштала испод -20°С, а вентилатори су постављени у гл. улазној зрачној струји ревира, у том случају температура унутар самих вјетрених цијеви је била још нижа, те цијеви губиле своју еластичност и ефикасност код добаве ваздуха (пуцају и губиле херметичност). Стога остајемо при свом захтјеву (Жалилац је понудио кроз питање вјетрене цијеви од -10°С), те помињао и друге Руднике. Такође су и рудници РМУ Зеница и РМУ Абид Лолић Била захтијевали у ТД да вентилационе цијеви подносе температуру (од-15°С) односно (од-30 °С) , што значи да за наведеним има потреба.*

Жалиоцу није јасно на који начин понуђачи да понуде цијеви, ако не знају карактеристике уређаја на које ће бити монтиране? *Минимално технички услови наведени у тендерској документацији су сасвим јасни и недвосмислени и усклађени са прописима, техничким нормативима, те реалним потребама како са аспекта климатских јамских увјета тако и са аспекта сигурности и заштите здравља радника потенцијално изложених ризику од експлозивних атмосфера. Према тим наведеним техничким карактеристикама у ТД, понуђачи треба да понуде венлилационе цијеви које су предмет набавке.*

За међусобну компатибилност предмета набавке (према захтјеваним техничким карааактеристикама) и сеп.вентилатора које уговорни орган посједује, одговоран је уговорни орган.

Понуђач је дужан и одговоран да испоручи робе које су предмет набавке у складу са захтјевима из ТД, са свом траженом пратећом документацијом која потврђује да је испоручена роба тражени карактеристика (Стручно мишљење Ех комисије БиХ, Типске и појединачне цертификате, АТЕХ цертификат. Цертификат о антистатичности издати од стране овлаштених институција и упутство за употребу, кориштење монтажу и одржавање.) Наведена документација се трајно чува и архивира.

Из свега наведеног, Уговорни орган закључује да жалба није основана."

У складу с чланом 94. став 3. Закона о јавним набавкама жалилац је актом број: ЈН2-03-07-1-2056-4/21 од 02.08.2021. године обавијештен о изјашњењу Уговорног органа, те му је омогућено да се изјасни о истом, увидом у спис утврђено је да жалилац није доставио одговор на изјашњење уговорног органа.

Прије упуштања у разматрање жалбених навода овај орган је утврдио да је жалба допуштена, благовремена и изјављена од стране овлаштеног лица, све у складу са чланом 109. Закона о јавним набавкама.

Овај орган је утврдио да су испуњени и формални услови за рјешавање по жалби у складу са члановима 105. и 108. став (3) Закона о јавним набавкама.

Жалба је неоснована.

Поступајући по жалби у жалбеном поступку пред овим органом, изведени су докази на основу прегледа достављеног материјала, те је извршена анализа сваког доказа појединачно и у њиховој међусобној вези, а у односу на жалбене наводе и прописани законски поступак.

У жалби жалилац наводи да су тендерска документација и услови постављени у истој незаконити, да је одредбама члана 54. став 1. ЗЈН предвиђено је да техничке спецификације морају свим кандидатима/понуђачима омогућити *једнак и недискриминирајући приступ* надметању, да уговорни орган фразеолошки, паушално и непотпуно даје појашњење Тендерске документације због чега је иста сачињена супротно одредбама члана 3. став 1. Упутства за припрему тендерске документације и понуда, којим је предвиђено да: *„Тендерска документацијо садржи све неоходне информације и појашњења који **морају бити дефинисани јасно,** на основу којих кандидати/понуђачи могу припремити своје*

захтјеве за учешће/понуде."

Уговорни орган у изјашњењу наводи:

Постављени су минимални технички захтјеви гледе конструкцијских карактеристика вентилационих цијсви за монтажу на постојећим и свентуално новонабављеним сепаратним вентилаторима, а који ће омогућити ефикасну, дуготрајну, лаку и нада све сигурну примјену *(свођењем ризика стварања потенцијално експлозивних атмосфера - подизањем наталожене експлозивне угљене прашине, као и ризика упале угљене прашине -нагомилаим електрослатским набјем , односно електросталским пражњењем на минимум, тј. по могућности његово потпуно елиминисање')* у потенцијално експлозивној атмосфери

Стандардизација у Ex-заштити на просторима бивше СФРЈ трајала је деценијама и значајно унаприједила сигурност у индустрији и рударству. Тада су углавном нормиране конструкције и испитивања електричних уређаја. Скоро сви ЈУС стандарди, а поготово сигурносни, имали су обавезну примјену. Формално, тај је систем у БиХ још на снази, али се практично примјењује модел ЕУ, регулиран директивом 2014/34/EU (ATEX 95) (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014L0034&from=EN) и са још неколико компатибилних.

Током 2011. започела израда и објављивање првих техничких прописа по Закону о рударству Ф БиХ (Сл.новине Ф БиХ 26/10).

Они се доносе сукцесивно, а морају бити усуглашени са државном и европском регулативом, с **директивама „новог приступа" ЕУ (ATEX-ом),** директивама заштите здравља и сигурности, као и са ратификираним међународним конвенцијама, чије су одредбе, иначе, уграђене у одговарајуће европске директиве.

Да би се то досљедно провело у рударству ФБиХ, неопходно је доношење већине прописа, наведених у Закону о рударству, Закону о заштити на раду ФБиХ и његових подзаконских аката, те прописа из других закона (ППЗ, заштита и спашавање, мјеритељство итд). Груба процјена показује да је број тих прописа преко 100.

За област заштите у рударству најважније конвенције су:

- Конвенција о сигурности и здрављу у рудницима бр. 176 из 1995. и
- Препорука о сигурности и здрављу у рудницима бр. 183 из 1995.
- Међународне организације рада.
- Конвенција о спречавању већих индустријских незгода бр. 174 из 1963. и
- Препорука о спречавању већих индустријских незгода, бр. 181 из 1993. Међународне организације рада.

Конвенције је ратификирало Предсједништво БиХ одлуком број 01-011-2157-29/09

ЕУРОПСКЕ ДИРЕКТИВЕ:

Директива 2014/34/EU (ATEX 95) Еуропског парламента и Вијећа од 26. вељаче 2014. о усклађивању законодавстава држава чланица у односу на опрему и заштитне суставе намијењене за упорабу у потенцијално експлозивним атмосферама, https://eur-

lex.europa.eu/legal- content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014L0034&from=EN

Директива 1999/92/EZ Европског парламента и Вијећа од 16. просинца 1999 о минималним захтјевима за побољшање сигурности и заштите здравља радника потенцијално изложених ризику од експлозивних атмосфера (ATEX 137).https://www.bureauveritas.hr/nase-usluge/certifikacija-proizvoda/atex-direktiva-201434eu

Овај орган је увидом у тендерску документацију утврдио да је у истој у Анексу 1 – технички дио тендерске документације (техничка спецификација за набавку роба – вјетрене цијеви Ø 400 mm и Ø 600 mm) прописано слиједеће:

R.br	Opis opreme	Rudnik „Mramor“		Ukupno komada vjetrenih cijevi dužine 10m (kom)
		Jed mjere	Dužine (m)	
1	Vjetrene cijevi - Ø 400	m	500	50
2	Vjetrene cijevi - Ø 600	m	500	50

1.	**VJETRENE CIJEVI -konstrukcijske karakteristike;**
a)	KONSTRUISANE ZA VENTILACIJU U PODZEMNIM RUDNICIMA SA METANSKIM REŽIMOM RADA I RUDNICIMA UGROŽENIM EKSPLOZIVNOM OPASNOM UGLJENOM PRAŠINOM
b)	IMAJU PRELKLOP SA PRSTENOVIMA za upajanje na krajevima za održavanje promjera ventilacionih cijevi
c)	DUŽINA VJETRENE CIJEVI JE U JEDNOM KOMADU 10 m
d)	IMAJU METALNE UŠICE ZA VJEŠANJE I PROVLAČENJE VODA ZA UZEMLJENJE
e)	KONSTRUISANE SU ZA UPOTREBU NA TEMPERATURAMA -30°C DO +80°C
f)	TEHNIČKI TEKSTIL VJETRENIH CIJEVI JE OD TEHNIČKOG PLATNA. KOJE JE VUDOTPORNO ANTISTATIČNO I GUMIRANO OBOSTRANO.
g)	VJETRENE CIJEVI SU OTPORNE NA HABANJE I STARENJE. ČAK I U VRLO VLAŽNIM USLOVIMA RADA SA KONDENZACIJOM I DA CIJEVI NEPODLIJEŽU KOROZIVNIM I TOKSIČNIM TVARIMA
h)	IZDRŽIVOSTI MAKSIMALNOG RADNOG PRITISKA minimalno 16 kPA
i)	IMAJU OZNAKU KATEGORIJE I KLASE NA SVAKOJ VJETRENOJ CIJEVI U SKLADU SA IDENTIFIKACIJSKIM OZNAKAMA (obavezan serijski broj) PRATEĆE DOKUMENTACIJE
j)	POPRAVLJAJU SE VARENJEM, LIJEPLJENJEM ILI ŠIVENJEM.
	VJETRENE CIJEVI -ostali zahtjevi:
2.	STRUČNO MIŠLJENJE Ex KOMISIJE BiH za ponuđene vjetrene cijevi
3.	ATEX o Ex opremi i POJEDINAČNE CERTIFIKATE O ANTISTATIČNOSTI.
4	ISPORUKA VJETRENIH CIJEVI u cijelosti sa svom pratećom dokumentacijom u roku od max. 15 dana od potpisivanja Ugovora

Разматрајући предметни жалбени навод, овај орган сматра да је исти **неоснован**, јер је уговорни орган у изјашњењу на жалбу детаљно образложио да су постављени минимални технички захтјеви гледе конструкцијских карактеристика вентилационих цијеви за монтажу на постојећим и евентуално новонабављеним сепаратним вентилаторима, а који ће

омогућити ефикасну, дуготрајну, лаку и нада све сигурну примјену *(свођењем ризика стварања потенцијално експлозивних атмосфера - подизањем наталожене експлозивне угљене прашине, као и ризика упале угљене прашине -нагомилаим електрослатским набјем, односно електросталским пражњењем на минимум, тј. по могућности његово потпуно елиминисање')* у потенцијално експлозивној атмосфери, те се позвао на материјалне прописе који регулишу предметну област, као и да је овај орган увидом у Анекс 1 – технички дио тендерске документације (техничка спецификација за набавку роба – вјетрене цијеви Ø 400 mm и Ø 600 mm) утврдио да је техничка спецификација сачињена у складу са одредбама члана 54. Закона о јавним набавкама, односно да је свим кандидатима/ понуђачима омогућен једнак и недискриминирајући приступ надметању и да уговорни орган у техничкој спецификацији није упутитио на одређеног произвођача, на поријекло или на посебан поступак, на марке, патенте, типове или одређено поријекло.

У жалби жалилац даље наводи да је уговорни орган обавезан да у Тендерској документацији наведе прецизно у којој одобреној пројектној документацији (одобрени рударски пројекат) су предвиђене захтијеване карактеристике вентилационих цијеви, те којим прописом или важећим стандардима се предвиђају строги захтјеви постављени у Теднерској документацији, јер су исти лимитирајући и противни одредбама члана 3. ЗЈН.

Уговорни орган у изјашњењу наводи:

У одобреним рударским пројектима односно у ДРП провјетравања јаме Главни слој рудника „ Мрамор " у Мрамору, дефинисане су карактеристике сепаратних вентилатора и вентилационих цијеви по питању дужине сепаратног провјетравања, пречника вентилационих цијеви, мјера заштите (уземљење и антистатичност), али остале карактеристике везане су за сигурну употребу у потенцијално експлозивној атмосфери дефинисане су Правилницима из области рударства: Правилник о техничким мјерама и заштити на раду при рударским подземним радовима ("Службени лист СФРЈ". бр. 11/67, 35/67, 60/70, 9/71, 3/73 и 5/73). Правилником о техничким нормативима за подземну експлоатацију угља (СЛ. СФРЈ 4/89 и 54/90) Правилником о техничким нормативима за заштиту од статичког електрицитета ("Службени лист СФРЈ", бр. 62/73);, Техничким упутствима и упутствима произвођача, али и директивом АТЕХ 95 Опрема и заштитни системи у потенцијално експлозивним атмосферама, али и обавезапо АТЕХ 137 Директива 1999/92/Е3 о минималним захтјевима за побољшање сигурности и заштите здравља радника потенцијално изложених ризику од експлозивних атмосфера и потребом ефикасност и поузданости при кориштењу у различитим јамским условима у складу са савременим техничким достигнућима.

Разматрајући предметни жалбени навод, овај орган сматра да је исти **неоснован**, јер је уговорни орган у изјашњењу навео да су у одобреним рударским пројектима односно у ДРП

провјетравања јаме Главни слој рудника „ Мрамор “ у Мрамору, дефинисане карактеристике сепаратних вентилатора и вентилационих цијеви по питању дужине сепаратног провјетравања, пречника вентилационих цијеви, мјера заштите (уземљење и антистатичност), те да су остале карактеристике везане су за сигурну употребу у потенцијално експлозивној атмосфери дефинисане таксативно наведеним Правилницима из области рударства као и директивом АТЕХ 95 Опрема и заштитни системи у потенцијално експлозивним атмосферама, али и обавеза по АТЕХ 137 Директива 1999/92/ЕЗ о минималним захтјевима за побољшање сигурности и заштите здравља радника потенцијално изложених ризику од експлозивних атмосфера и потребом ефикасност и поузданости при кориштењу у различитим јамским условима у складу са сувременим техничким достигнућима.

У жалби жалилац даље наводи да је уговорни орган дужан да наведе на које врсте цијевних вентилатора намјеравају монтирати предметне цијеви, и њихове тех. карактеристике, чиме би доказали оправданост набавке вент.цијеви за 16000 Ра, и за темп. од -30 степени, а жалилац је мишљења да није реално у јамским условима, за сепаратно провјетравање припремних радилишта.

Уговорни орган у изјашњењу наводи:

Уговорни орган, наглашава: сепаратни вентилатори нису предмет поступка набавке, а све минималне техничке захтјеве по питању димензија, врсте и карактеристика материјала од којег су израђене вентилационе цијеви (техничког платна) и конструкције вјелрених цијеви, уговорни орган дао је у ТД-и.

По питању максималног притиска од минимално 16 000 Ра: Радни притисак који остварују сепаратни јамски вентилатори је и до 10 пута мањи од траженог радног притиска, али он представља фактор сигурности од 10:1, што се често занемарује, а у случају наглог пригушења (обрушавање материјала и стезање цријева приликом обављања неке друге радне опреације у јами) вентилациона цијев треба да издржи тражени притисак (компресију) од минималн 16 000 Ра, како не би дошло до њеног пуцањаили распајања (наглог особађања ваздуха под притиском што би несумњиво подигло наталожену угљену прашину у експлозивно опасне концентрације, те би још недостајао извор паљења да дође до катастрофе) прије него се угаси сеп.вент. или ослободи вентилациона цијев.

Везано за радну температуру : Уговорни орган је образложио наведено у одговору од 16.07.2021 на порталу јавних набавки, али је очито да није било довољно . **Жалилац наводи (за температуре -30°С) да то није реално за јамске услове за сепаратно провјетравање припремних радилишта** Не пројетравају се у јами само припремска радилишта, него све просторије/објекти и дијелови јамских просторија који су од главне вјетрене струје удаљени више од 10м. Образложили смо да у зимском периоду имамо ситуације када се ванска температура спуштала испод -20°С, а вентилатори су постављени у гл. улазној зрачној струји ревира, у том случају температура унутар самих вјетрених цијеви је била још нижа,

те цијеви губиле своју еластичност и ефикасност код добаве ваздуха (пуцају и губиле херметичност). Стога остајемо при свом захтјеву (Жалилац је понудио кроз питање вјетрене цијеви од -10°C), те помињао и друге Руднике. Такође су и рудници РМУ Зеница и РМУ Абид Лолић Била захтијевали у ТД да вентилационе цијеви подносе температуру (од-15°C) односно (од-30 °C) , што значи да за наведеним има потреба.

Разматрајући предметни жалбени навод, овај орган сматра да је исти **неоснован**, јер је уговорни орган детаљно образложио разлоге прописивања техничких карактеристика по питању максималног притиска од минимално 16 000 Ра и температуре -30°C, правдајући наведене техничке карактеристике у првом реду већим степеном сигурности у случају наглог особађања ваздуха под притиском што би несумњиво подигло наталожену угљену прашину у експлозивно опасне концентрације, као и да се не пројетравају у јами само припремска радилишта, него све просторије/објекти и дијелови јамских просторија који су од главне вјетрене струје удаљени више од 10м, те да у зимском периоду постоје ситуације када се ванјска температура спуштала испод -20°C, а вентилатори су постављени у гл. улазној зрачној струји ревира, у том случају температура унутар самих вјетрених цијеви је била још нижа, те цијеви губиле своју еластичност и ефикасност код добаве ваздуха (пуцају и губиле херметичност).

На основу наведеног, овај орган је утврдио да уговорни орган прописивањем наведених техничких карактеристика није прекшио одредбе члана 3. и члана 54. Закона о јавним набавкама.

У жалби жалилац даље наводи да је техничке карактеристике вентилатора на које би се монтирале цијеви нису садржане у Теднерској документацији, па није јасно на који начин понуђачи да понуде цијеви, ако не знају карактеристике уређаја на које ће се цијеви монтирати, како би се наведене ствари довеле у међусобну везу при достављања понуде

У изјашњењу уговорни орган наводи:

Минимално технички услови наведени у тендерској документацији су сасвим јасни и недвосмислени и усклађени са прописима, техничким нормативима, те реалним потребама како са аспекта климатских јамских увјета тако и са аспекта сигурности и заштите здравља радника потенцијално изложених ризику од експлозивних атмосфера. Према тим наведеним техничким карактеристикама у ТД, понуђачи треба да понуде венлилационе цијеви које су предмет набавке.

За међусобну компатибилност предмета набавке (према захтјеваним техничким караактеристикама) и сеп.вентилатора које уговорни орган посједује, одговоран је уговорни орган.

Разматрајући предметни жалбени навод, овај орган сматра да је исти **неоснован**, јер је овај орган у предметном поступку јавне набавке, односно прописаној техничкој спецификацији прецизно прописао тражене карактеристике предметне робе на основу којих понуђачи могу понудити вјетрене цијеви, као и да предмет јавне набавке обухавата испоруку робе, а не обухвата монтажу исте, и да је за међусобну компатибилност предмета набавке (према захтјеваним техничким карактеристикама) и сепаратних вентилатора које уговорни орган посједује, одговоран уговорни орган.

На основу наведеног, овај орган је утврдио да је жалба **неоснована**, да је уговорни орган предметну тендерску документацију у складу са одредбама Закона о јавним набавкама и подзаконским атима.

С обзиром да је одбио жалбу, овај орган одбио је захтјев за поврат уплаћених средстава за покретање жалбеног поступка у складу са чланом 108. став (6) Закона о јавним набавкама.

На основу чињеница утврђених у поступку и проведених доказа, сходно члану 97. став (3), члану 104. и члану 111. став (1) тачка ц) Закона о јавним набавкама, овај орган ријешио је жалбу као у диспозитиву овог Рјешења.

Поука о правном лијеку:
Ово рјешење је коначно и извршно. Против овог рјешења може се покренути управни спор подношењем тужбе Суду Босне и Херцеговине у року од 30 дана од дана пријема овог рјешења. Такса на тужбу износи 100,00 КМ.

ПРЕДСЈЕДНИК ВИЈЕЋА
Јосип Драгић, дипл. правник

Доставити:
- ТЕП ЛИГХТ д.о.о. Тузла
- Рудници угља „Крека“ д.о.о. Тузла
- Евиденција
- а/а